

ADVIES BESCHERMING HOOGGEVOELIGE GROEPEN SAMENVATTING & TIPS VOOR UITVOERING

7 juni 2023

SAMENVATTING ADVIES BESCHERMING HOOGGEVOELIGE GROEPEN

Maatregel Schone Lucht Akkoord

Gemeenten die zijn aangesloten bij het Schone Lucht Akkoord moeten invulling geven aan de vaste maatregel 'Algemene Bepaling: aanpak hooggevoelige groepen'. Om gemeenten hierbij te ondersteunen is er het SLA-advies Bescherming Hooggevoelige Groepen. Dit geeft handvatten voor het ontwikkelen van lokaal beleid om hooggevoelige groepen te beschermen. Iedere SLA-gemeente maakt eigen keuzes qua ambitieniveau.

Kern van het advies:

Ontwikkel beleid gevoelige functies waarin regels worden vastgelegd over minimale afstanden tussen bronnen en gevoelige functies bij:

- nieuwbouw of vestiging van gevoelige functies, en bij
- locatiekeuze voor nieuwe bronnen of uitbreiding daarvan.

Bronnen: drukke verkeerswegen, veehouderij, havens/vaarwegen en industrie, waaronder biomassacentrales.

Gevoelige functies: basisscholen, scholen voor voortgezet onderwijs, kinderopvang (kinderdagverblijven, crèches, peuterspeelzalen en buitenschoolse opvang), woonzorgcentra voor ouderen en bij voorkeur ook woningen.

Advies minimale afstanden

Wegen:

- 150 meter van snelwegen
- 25 meter van drukke binnenstedelijke wegen ('druk': meer dan 10.000 motorvoertuigen per etmaal)
- 50 meter van provinciale wegen

Bron: GGD richtlijn medische milieukunde: luchtkwaliteit en gezondheid

Veehouderijen:

- 250 meter van veehouderijen
- 2 kilometer bij geitenhouderijen

Bron: GGD richtlijn medische milieukunde: veehouderij en gezondheid

Andere bronnen: zo veel mogelijk afstand tot gevoelige functies houden.

INHOUD BELEID

- Formuleer beleid helder en duidelijk. Vermeld bijvoorbeeld hoe wordt omgegaan met de minimale afstandsregels en welke specifieke gevoelige functies (o.a. welk type scholen) onder het beleid vallen.

Hulpmiddelen bij duidelijk maken van het beleid:

- een stroomschema met criteria om keuzes te structureren
- een kaart met drukke verkeerswegen en andere bronnen binnen een gebied.
- Zorg ervoor dat het beleid niet alleen geldt voor vestiging en nieuwbouw, maar voor ook uitbreiding en verhuizing van bestaande functies. Daarbij kan een uitbreiding van meer dan 10% worden beschouwd als 'nieuwbouw'. Bij verplaatsing of samenvoeging van bijvoorbeeld scholen kunnen gemeenten verhuizing naar een locatie met een betere luchtkwaliteit stimuleren. Leg ook deze situaties vast in beleid.
- Zorg ervoor dat het beleid ook geldt voor situaties waarbij bronnen worden aangelegd dichtbij bestaande gevoelige functies.
- Zorg voor juridische borging om de effectiviteit van het beleid te vergroten.
- Zorg ervoor dat het beleid wordt opgenomen in het omgevingsplan.
- Pas het nee-tenzij-principe toe: afwijken van het beleid is mogelijk, maar zorg ervoor dat daarvoor een bestuurlijke afweging gemaakt moet worden. Leg voorwaarden voor afwijken vast.
- Leg vast dat luchtzuiveringstechnieken onvoldoende oplossing bieden op locaties dichtbij bronnen.

PROCES

- Bepaal welke afdeling/portefeuille het dossier trekt.
- Smeed intern een coalitie voordat je het beleid voorlegt bij de gemeenteraad. Betrek hierbij bijvoorbeeld mensen van beleid, duurzaamheid, gezondheid, ruimtelijke ordening en de GGD.
- Zorg ervoor dat het beleid wordt verankerd in bestaande procedures bij ruimtelijke ordening, zodat deze zo min mogelijk worden belemmerd.
- Leg vast op welk moment van een ruimtelijke initiatief partijen als de GGD worden betrokken. Zorg ervoor dat dit in een vroeg stadium gebeurt, dan kan indien nodig tijdig een alternatieve locatie worden gezocht.

DRAAGVLAK

- Motiveer het doel van je beleid, o.a. met deze argumenten:
 - afstand houden beschermt beter dan 'normen halen'. Ook blootstelling onder de Europese luchtkwaliteitsnormen leidt tot gezondheidsschade. Daarom pleit de WHO voor aanscherping van normen.
 - ongeveer de helft van de Nederlandse bevolking is hooggevoelig voor luchtverontreiniging.
- Zorg voor een bestuurlijke opdracht.

COMMUNICATIE

- Frame het nieuwe beleid en speel in op de wensen van het college tijdens het ontwikkelen ervan.
- Als je beleid hebt, is het belangrijk om actief te werken aan communicatie. Zorg ervoor dat de betrokkenen (bijvoorbeeld projectmedewerkers) goed geïnformeerd worden.
- Vertel regelmatig het verhaal bij verschillende groepen en zorg ervoor dat het bekend wordt binnen relevante sectoren, bijvoorbeeld bij het team dat over onderwijs gaat.
- Zorg dat je actief communiceert:
 - Ga het gesprek aan met scholen en onderwijsinstellingen.
 - Maak een nieuwsbrief.
 - Ga langs bij vertegenwoordigers van gevoelige functies om te vertellen over het beleid.
- Blijf bekendheid geven, het belang van het beleid benadrukken, binnen en buiten de gemeente.

KIJK OP DE SAMENWERKRUIMTE OP DE SLA-WEBSITE VOOR VOORBEELDEN VAN LOKAAL BELEID

- Gemeente Amsterdam: [Lokale richtlijn gevoelige bestemmingen luchtkwaliteit](#)
- Gemeente Rotterdam: [Beleidsregel buitenklimaat, luchtkwaliteit bij scholen en kinderdagverblijven](#)
- Gemeente Best en Helmond: [Handreiking luchtkwaliteit gevoelige bestemmingen Noord Brabant](#)
- Gemeente Ede: [Omgevingsvisie 2040](#) (p. 43)
- Gemeente Utrechtse Heuvelrug: [Afwegingskader luchtkwaliteit bij ruimtelijke ontwikkelingen](#)